

การศึกษาข้อดีและข้อจำกัดของการผลิตสื่อ e-Book ด้วยโปรแกรม Desktop Author

สุรัชชัย ศรีใส

นักวิชาการโสตทัศนศึกษา ชำนาญการพิเศษ

ฝ่ายเทคโนโลยีทางการศึกษา สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

การผลิตสื่อการเรียนการสอนยุคปัจจุบัน มีการพัฒนาไปตามกระแสยุค คณิตศาสตร์ ซึ่งเป็นการก้าวผ่านยุคอนาล็อกไปสู่ยุคดิจิทัล เพราะฉะนั้นการผลิตสื่อการเรียนการสอน จึงมีความทันสมัยมากขึ้น จากเดิมนิยมผลิตสื่อการเรียนการสอนในรูปแบบเอกสาร หนังสือนำเรียน ที่เป็นรูปเล่มที่ผลิตจากกระดาษ ซึ่งใช้วัตถุดิบจากธรรมชาติ ได้แก่ ต้นไม้ เป็นหลักในการผลิต แต่ปัจจุบันทรัพยากรที่ใช้ในการผลิตมีอยู่อย่างจำกัด เริ่มขาดแคลนไม่เพียงพอในการผลิตสื่อดังกล่าว ประกอบกับการบริโภคสื่อของกลุ่มเป้าหมายเริ่มเปลี่ยนไป เนื่องจากเทคโนโลยีมีความทันสมัยมากขึ้น มีการติดต่อสื่อสารที่รวดเร็ว ผ่านระบบโซเซียลเน็ตเวิร์ค เช่น อินเทอร์เน็ต Line Facebook ฯลฯ ผ่านอุปกรณ์ต่างๆ เช่น notebook ipod iphone ipad

เพราะฉะนั้นรูปแบบการผลิตสื่อการเรียนการสอนจึงเปลี่ยนไปตามยุคตามสมัยปรับเปลี่ยนไปตามเทคโนโลยี ซึ่งปัจจุบันเป็นยุคเทคโนโลยีดิจิทัล การผลิตสื่อการเรียนการสอนที่เป็นเอกสาร หนังสือนำเรียน จึงเปลี่ยนโฉมหน้ามาเป็นหนังสืออิเล็กทรอนิกส์หรือ E-Book โดยเปลี่ยนจากรูปเล่มมาเป็นไฟล์ดิจิทัล เช่น PDF EPUB DND HTML ฯลฯ ซึ่งแต่ละไฟล์ก็ใช้ซอฟต์แวร์ในการผลิตที่แตกต่างกัน รวมถึงรูปแบบการนำเสนอที่ไม่เหมือนกัน โปรแกรมบางประเภทมีศักยภาพในการนำเสนอที่หลากหลาย ซึ่งแต่ละโปรแกรมก็มีข้อดีและข้อจำกัดที่แตกต่างกันออกไป

ได้มีผู้ให้ความหมายของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ไว้หลายความหมาย เป็นคำเฉพาะที่ใช้สำหรับผลิตภัณฑ์ที่เป็นสิ่งพิมพ์ด้านอิเล็กทรอนิกส์และมัลติมีเดีย โดยเฉพาะอย่างยิ่งผลิตภัณฑ์ที่เป็นแผ่นจานข้อมูลเสียง (Optical disc) เช่น ซีดีรอม และซีดีไอ และเป็น ซอฟต์แวร์ (ในรูปแบบของดิสก์ขนาด ๘ ซม.) เป็นคำที่ใช้ในการอธิบายตัวอักษรที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับหนังสือ อยู่ในรูปแบบดิจิทัล โดยแสดงให้เห็นบนจอคอมพิวเตอร์ เป็นหนังสือถูกนำมาจัดพิมพ์ในรูปแบบดิจิทัล

ไม่บังคับการพิมพ์ และการเข้าเล่ม แผ่นซีดีรอมสามารถจัดเก็บข้อมูลได้จำนวนมากใน รูปแบบของ ตัวอักษร ทั้งลักษณะภาพดิจิทัล ภาพแอนิเมชัน วิดีโอ ภาพเคลื่อนไหวต่อเนื่อง คำพูด เสียงดนตรี และเสียงอื่นๆ ที่ประกอบตัวอักษร จะต้องมีการ์ดแวร์ในการอ่านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ และขณะนี้ มีราคาหลายระดับ ลักษณะของซอฟต์แวร์ที่เพิ่มเป็นแบบไฮเปอร์มีเดีย (Hypermedia) สามารถ แสดงผลของการค้นหาตัวอักษรได้ เชื่อมต่อกับไฮเปอร์เท็กซ์ มีคำแนะนำที่สามารถอธิบายศัพท์ เป็นระบบออนไลน์ และอาจมีหมายเหตุตรงขอบ โปรแกรมที่นิยมใช้สร้าง E-Book มีอยู่หลาย โปรแกรม แต่ที่นิยมใช้กันมาในปัจจุบัน ได้แก่ ๑. โปรแกรมชุด Flip Album ๒. Desktop Author ๓. Flash Album Deluxe และ ๔. Adobe indesign

ปัจจุบันฝ่ายเทคโนโลยีทางการศึกษา สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ได้มีการผลิตสื่อการเรียนการสอน ประเภท e-Book ด้วยโปรแกรม Desktop Author มาประมาณ ๓ ปี จึงควรที่จะมีการนำเสนอถึงข้อดีและข้อจำกัดในการผลิต e-Book เพื่อศึกษาเปรียบเทียบกับโปรแกรมอื่นๆ ที่ใช้ในการผลิต e-Book ว่ามีข้อดีและข้อจำกัดมากน้อยเพียงใด เพื่อเป็น ข้อมูลประกอบการตัดสินใจว่าเหมาะที่จะผลิตสื่อด้วยโปรแกรมนี้น้อยเพียงใด

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับ Desktop Author

โปรแกรม Desktop Author เป็นโปรแกรมสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (e-book) ที่มี ลักษณะคล้ายกับหนังสือจริง คือ มีหน้าปก สารบัญ ข้อความ รูปภาพ สามารถแทรก ภาพเคลื่อนไหว ไฟลวิดีโอ ไฟล Flash เพิ่มเสียงบรรยาย สร้างลิงค์ไปยังเว็บไซต์ต่างๆ ผลงานที่ได้ มีขนาดไฟล์เล็ก ทำให้ สามารถดาวน์โหลดผ่านเว็บ หรือ ส่งผ่านอีเมล และสามารถเผยแพร่ผ่าน ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้

ความสามารถเด่นของ Desktop Author คือ อนุญาตให้ป้อนข้อความ หรือรูปภาพ รวมทั้งสื่อมัลติมีเดียต่างๆ ผลงานที่ได้ เป็นทั้งสื่อ Offline ในรูปแบบไฟล์เป็น .Exe สื่อออนไลน์ .html, .dnl ที่มีขนาดเล็กเหมาะสำหรับการนำเสนอผ่านเว็บ

คุณสมบัติของ Desktop Author

๑. ผลงานมีไฟล์ขนาดเล็ก แสดงผลได้ทั้ง offline/online
๒. มีลักษณะคล้ายกับหนังสือซึ่งเป็นรูปแบบที่อ่านแล้วเข้าใจได้ง่าย

๓. ฟังก์ชัน image popup ทำให้สามารถสร้างเนื้อหาโต้ตอบกับผู้ใช้
๔. สามารถสั่งพิมพ์หน้าแต่ละหน้า หรือทั้งหมดของหนังสือได้
๕. สามารถสร้างแบบทดสอบ และแบบสำรวจด้วย Easy from ได้
๖. เชื่อมโยงไปหาเว็บไซต์เพื่อดาวน์โหลด
๗. ผู้ใช้สามารถส่งต่อโดจายโดยการส่งผ่านอีเมล หรือระบบเครือข่าย

ข้อดี ของ Desktop Author ในการผลิตสื่อ

๑. รองรับสื่อมัลติมีเดียทุกชนิด
๒. สื่อมีความสวยงาม น่าสนใจ
๓. สามารถเปิดอ่านเหมือนหนังสือทั่วไป
๔. ช่วยประหยัดกระดาษ
๕. มีปฏิสัมพันธ์กับผู้อ่าน
๖. สามารถเล่นบน PC ทุกประเภท และบนระบบเน็ตเวิร์ค ได้โดยไม่ต้องมี

โปรแกรมอ่าน

๗. สามารถข้ามไปอ่านบทหรือหน้าที่ต้องการได้
๘. ประหยัดงบประมาณในการผลิตสื่อ
๙. ไฟล์มีขนาดเล็กสามารถส่งผ่าน e-Mail ได้

ข้อจำกัดของ Desktop Author ในการผลิตสื่อ

๑. มัลติมีเดียต้องมีโปรแกรมชนิดนั้นรองรับ
๒. ขั้นตอนการผลิตยุ่งยากพอสมควร
๓. ไม่สามารถขยายขนาดหนังสือได้
๔. โปรแกรมรองรับขนาดไฟล์ที่จำกัด
๕. ต้องซื้อโปรแกรมลายเส้น ต่อ ๑ เครื่อง
๖. ลักษณะรูปแบบการพิมพ์อาจไม่สะดวกเท่าที่ควร
๗. การเปิดไฟล์ด้วยวินโดว์รุ่นเก่าอาจมีปัญหา

เปรียบเทียบ E-Book Desktop Author ไฟล์ EXE กับ Adobe acrobat ไฟล์ PDF

รายละเอียด	Desktop Author ไฟล์ EXE	Adobe acrobat ไฟล์ PDF
๑. ด้านขนาดไฟล์	เล็ก	เล็ก
๒. ด้านมัลติมีเดียภาพ เสียงและภาพเคลื่อนไหว	มี	ไม่มี
๓. ด้านระยะเวลาการผลิต	ปานกลาง	ปานกลาง
๔. ด้านต้นทุนการผลิต	น้อย	น้อย
๕. ด้านความน่าสนใจของสื่อ	ดีมาก	ปานกลาง
๖. ด้านการเผยแพร่บนระบบโซเซียล	ดี	ดี
๗. ด้านความยุ่งยากซับซ้อนของการผลิต	ปานกลาง	น้อย
๘. ด้านโปรแกรมรองรับการเปิดอ่าน	ปานกลาง	มาก
๙. ด้านความนิยมในการใช้ผลิตสื่อ	ปานกลาง	มาก
๑๐. ด้านโปรแกรมในการผลิต	ซื้อโปรแกรมหลายเส้น	ฟรี
๑๑. ด้านรูปลักษณ์ความสวยงาม	ดีมาก	ปานกลาง
๑๒. ด้านการปฏิสัมพันธ์ โต้-ตอบ	มี	ไม่มี
๑๓. ด้านความเร็วในการประมวลผล	มาก	มาก
๑๔. ด้านคุณภาพของสื่อที่ผลิต	มาก	ปานกลาง
๑๕. ด้านการมองเห็น	ปานกลาง	มาก

จากการเปรียบเทียบจะเห็นได้ว่าการผลิต e-Book ที่ผลิตด้วยโปรแกรม Desktop Author ไฟล์ EXE กับ e-Book ที่ผลิตด้วยโปรแกรม Adobe acrobat ไฟล์ PDF ต่างก็มีข้อดีและข้อจำกัดที่แตกต่างกัน แต่โดยภาพรวมแล้วการผลิต e-Book ที่ผลิตด้วยโปรแกรม Desktop Author ไฟล์ EXE จะมีข้อได้เปรียบมากกว่า e-Book ที่ผลิตด้วยโปรแกรม Adobe acrobat ไฟล์ PDF อยู่พอสมควร โดยเฉพาะด้านมัลติมีเดียและการมีปฏิสัมพันธ์ รวมถึงความน่าสนใจของรูปแบบการนำเสนอ เพราะฉะนั้นหากพิจารณาจากข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่าการผลิต e-Book ที่ผลิตด้วยโปรแกรม Desktop Author ไฟล์ EXE นั้น ยังเป็นทางเลือกหนึ่งที่เหมาะสมในยุคปัจจุบัน

เปรียบเทียบระหว่าง e-book ที่ผลิตจาก Desktop Author กับหนังสือที่เป็นรูปเล่ม

รายละเอียดการเปรียบเทียบ	e-book			รวม	หนังสือเล่ม			รวม
	มาก	ปานกลาง	น้อย		มาก	ปานกลาง	น้อย	
๑. ด้านรูปแบบความน่าสนใจของสื่อที่ผลิต	✓			๓		✓		๒
๒. ด้านการประหยัดต้นทุนการผลิต	✓			๓			✓	๑
๓. ด้านระยะเวลาการผลิต			✓	๑			✓	๑
๔. ด้านขั้นตอนการผลิต		✓		๒		✓		๒
๕. ด้านช่องทางเผยแพร่	✓			๓			✓	๑
๖. ด้านการเข้าถึงสื่อ	✓			๓		✓		๒
๗. ด้านการละเมิดลิขสิทธิ์		✓		๒			✓	๑
๘. ด้านความสวยงาม	✓			๓		✓		๒
๙. ด้านการประหยัดงบประมาณ	✓			๓			✓	๑
๑๐. ด้านความคงทนถาวร	✓			๓		✓		๒
๑๑. ด้านการมองเห็น		✓		๒	✓			๓
๑๒. ด้านคุณภาพสื่อ	✓			๓		✓		๒
๑๓. ด้านอุปกรณ์เสริม	✓			๓			✓	๑
๑๔. ด้านความทันสมัย	✓			๓		✓		๒
๑๕. ด้านระยะเวลา/สถานที่ในการเข้าถึงสื่อ	✓			๓			✓	๑
๑๖. ด้านความต้องการใช้สื่อของผู้บริโภค	✓			๓		✓		๒
๑๗. ด้านความสะดวกสบายในการพกพาสื่อ	✓			๓			✓	๑
๑๘. ด้านปริมาณการให้บริการสื่อในปัจจุบัน			✓	๑	✓			๓
๑๙. ด้านความพร้อมในการให้บริการสื่อ			✓	๑	✓			๓
๒๐. ด้านบริหารจัดการสื่อ			✓	๑	✓			๓
๒๑. ด้านการสนับสนุนงบประมาณจัดหาสื่อ		✓		๒	✓			๓
๒๒. ด้านแนวโน้มการใช้งานสื่อในอนาคต	✓			๓			✓	๑
๒๓. ด้านสัดส่วนการใช้สื่อ			✓	๑	✓			๓
๒๔. ด้านความสะดวกในการแก้ไขปรับปรุง	✓			๓			✓	๑
๒๕. ด้านการประหยัดพื้นที่ในการจัดเก็บ	✓			๑			✓	๓
รวม				๖๓				๔๙

เมื่อเปรียบเทียบระหว่าง e-book ที่ผลิตจาก Desktop Author กับหนังสือที่เป็นรูปเล่ม ที่มีค่าคะแนนรวมของ e-book ที่ผลิตจาก Desktop Author มากกว่าหนังสือเล่ม จึงพอจะแสดงให้เห็นว่าการผลิต e-book ด้วยโปรแกรม Desktop Author มีข้อดีมากกว่า และเป็นสื่อที่ในอนาคตมีแนวโน้มความต้องการมากขึ้น ตามกระแสโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่ยุคเทคโนโลยี ดิจิตอล

จากการเปรียบเทียบการผลิตสื่อด้วยโปรแกรม Desktop Author กับสื่อประเภทต่างๆ ในหลายแง่มุม ทำให้เห็นมุมมองข้อดี และข้อจำกัด ในแง่มุมที่หลากหลาย จึงพอสรุปได้ว่า สื่อที่ผลิตด้วยโปรแกรม Desktop Author เป็นสื่อที่สอดคล้องกับยุคสมัยปัจจุบัน ที่ผู้ใช้สามารถเข้าถึงได้โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่ ด้วยเทคโนโลยีดิจิตอล ผ่านระบบเครือข่าย จากอุปกรณ์ต่างๆ ที่มีราคาถูกลง ทุกคนสามารถเข้าถึงได้สะดวกรวดเร็ว ทั้งภาพ และเสียง ทุกคนสามารถรับรู้ข่าวสารได้พร้อมกัน หรือที่เรียกว่าโลกไร้พรมแดน เราจึงปฏิเสธไม่ได้ที่จะปรับตัวให้เข้ากับเทคโนโลยีที่ก้าวไปอย่างรวดเร็ว เช่นเดียวกับการผลิตสื่อประเภท สื่อสิ่งพิมพ์ จะถูกแทนที่ด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ e-Book ในอนาคตสำนักวิทยบริการจึงมีการกำหนดนโยบายการเป็น e-library เพื่อปรับเปลี่ยนเตรียมตัวเข้าสู่ยุคดิจิตอลในอนาคตอันใกล้ ย่อมเป็นธรรมดาของสรรพสิ่งในโลกใบนี้ ย่อมมี ๒ ด้านเสมอ อยู่ที่ผู้ใช้จะเลือกใช้ด้านใด เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับสังคมปัจจุบัน

เอกสารอ้างอิง

<http://www.kruthong.net/Desktop%20Author/index.html>